

Διάλεξη του Νίκου Λυγερού με θέμα:
"Ο Απόστολος Παύλος και η διαχείριση κρίσεων".
Συνέδριο με θέμα: "Ο Απόστολος Παύλος και ο πολιτισμός".
Παύλεια 2014, Βέροια. Σάββατο 28 Ιουνίου 2014, ώρα: 11. 20

Όπως έλεγα στους φίλους μου και τους συνοδοιπόρους, αν στην αρχή σας φανεί λίγο παράξενος ο λόγος είναι λογικό. Στην ουσία να σκεφτείτε ότι πάει προς την κατεύθυνση που θα θέλατε, απλώς με έναν διαφορετικό τρόπο. Αρα θα μιλήσουμε για το θέμα της διαχείρισης κρίσεων στην εποχή του Απόστολου Παύλου, όχι την σημερινή, απλώς το λέω για να είμαστε συντονισμένοι. Και θα ήθελα να αρχίσω με τα εξής, όλα αυτά που θα πούμε τώρα είναι στην ουσία ενισχυτικά και λειτουργούν σαν ένα υπόβαθρο. Δηλαδή όταν διαβάζουμε τα Ευαγγέλια, έχει μεγάλη σημασία να ξέρουμε ότι διαβάζουμε ένα βιβλίο. Δεν διαβάζουμε όμως απλώς ένα βιβλίο, διαβάζουμε τη Βίβλο. Το θέμα είναι ότι άμα δεν ξέρεις να διαβάζεις, δεν μπορείς να το διαβάσεις. Αρα υπάρχει ένα υπόβαθρο που υπονοείται. Υπονοείται ότι ξέρεις να διαβάζεις. Αλλιώς πρέπει να το ακούσεις και όχι να το διαβάσεις. Εδώ είναι κάπως το ίδιο. Το υπόβαθρο του Απόστολου Παύλου είναι ένα υπόβαθρο πολύ υψηλό, τώρα ακούσαμε μάλιστα και νομικούς, είχε και αυτός, είναι ειδικότητα που σχετίζεται, θα μπορούσαμε να πούμε, με το αντικείμενο. Πάντως αυτό που έχει σημασία είναι ότι ο Απόστολος Παύλος πρώτον δεν ήταν Απόστολος, δηλαδή δεν γεννήθηκε Απόστολος, έγινε Απόστολος. Έχει ενδιαφέρον ήδη πώς έγινε. Δεν έγινε με τον κλασσικό τρόπο. Και αυτό έχει ενδιαφέρον. Μετά έχει ενδιαφέρον πότε έγινε. Ούτε αυτό δεν είναι κλασσικό. Αυτό που έχει ενδιαφέρον σαν υπόβαθρο, όσον αφορά στον Χριστό, είναι ότι βρισκόμαστε σε μια -θα μπορούσαμε τώρα να το ονομάσουμε- Επανάσταση της αλήθειας προς την αγάπη, και βρίσκεται σε μια εποχή όπου γεωπολιτικά υπάρχει κατοχή. Το πιο ενδιαφέρον της υπόθεσης είναι ότι άμα το σκεφτείτε έχετε μια ανάμειξη μεταξύ μιας στρατηγικής υψηλού επιπέδου η οποία είναι αυτή του Χριστού, αλλά μην νομίζετε ότι το εκφυλίζω, προσπαθώ να βρω το λεξιλόγιο που είναι το αρμόδιο για να εξηγήσω αυτές τις έννοιες και παράλληλα έχετε ένα πρόβλημα σε επίπεδο τακτικής. Αν ξαφνικά γινόταν μία επανάσταση σε μια φάση κατοχής στην σύγχρονη πατρίδα μας όλοι θα ασχολιόντουσαν με αυτήν την κατοχή και πώς θα τελειώσει. Τι εννοώ με αυτό. Σε επίπεδο τακτικό υπήρχε μια αντιπαράθεση μεταξύ της εξουσίας και τοπικού λαού. Όμως η δράση του Χριστού δεν ασχολείται με αυτό. Αυτό που είναι εντυπωσιακό είναι ότι μετά από δύο χιλιάδες χρόνια ασχολιόμαστε μόνο και μόνο με την δράση του Χριστού, ενώ εκείνη την περίοδο οι άνθρωποι, ο λαός, εμείς δηλαδή θα ασχολιόμασταν με το άλλο αντικείμενο που τώρα δεν έχει καμία σημασία. Δηλαδή άμα σας πω, πότε τελειώνει η ρωμαϊκή κατοχή; Θα δείτε ότι οι περισσότεροι από εσάς δεν έχουν ιδέα. Κι όχι δεν έχουν ιδέα επειδή δεν τους ενδιαφέρει ή για κάποιον ειδικό λόγο, είναι γιατί δεν έδωσαν καθόλου σημασία σε αυτό. Προσπαθώ να σας πω το εξής, όταν εμφανίζεται ένα πρόβλημα σε επίπεδο στρατηγικής είναι τόσο εκτός πλαισίου από τα προβλήματα της καθημερινότητας που μπορεί να φαίνεται ασήμαντο εκείνη την περίοδο. Το πιο εντυπωσιακό είναι το εξής: όλοι ασχολούμαστε με προβλήματα της καθημερινότητας, σε κάποιο επίπεδο φτάνουμε στο επίπεδο της τακτικής, αλλά δυσκολευόμαστε να περάσουμε στο

επίπεδο της στρατηγικής και ακόμα χειρότερο, πιο δύσκολο, το επίπεδο της υψηλής στρατηγικής.

Αυτό που έχει ενδιαφέρον με τον Απόστολο Παύλο είναι το εξής, αρχικά βρίσκεται σε επίπεδο τακτικό. Δηλαδή, πρέπει να αντιμετωπίσει μια επανάσταση από την αρνητική πλευρά. Δηλαδή να μην συνεχιστεί. Να θυμάστε ότι εκείνη την εποχή οι πιστοί ονομάζονται 'οι φανατικοί του Χριστού'. Άρα ο Παύλος, ως τον ονομάσω Παύλο πριν και μετά Απόστολο Παύλο, για να μην μπερδευόμαστε. Ο Παύλος εκείνη την στιγμή έχει ως αποστολή την καταστολή αυτού του κινήματος. Το άλλο που έχει ενδιαφέρον είναι το εξής, οι Απόστολοι -οι κλασικοί, αν θέλετε- πίστεψαν, ο Απόστολος Παύλος πείστηκε. Είναι μια διαφορά. Και είναι μια διαφορά, γιατί γίνεται μετά το θάνατο του Χριστού, μετά την Ανάσταση. Τι εννοώ με αυτό. Συνήθως έχουμε συνηθίσει και στην εκκλησία μας να βάζουμε τον Απόστολο Παύλο ακριβώς στο ίδιο επίπεδο και έχει ενδιαφέρον πάλι, γιατί τον βάζουμε στο ίδιο επίπεδο με τον Πέτρο, που ο Πέτρος είναι το θεμελιακό στοιχείο. Θα μπορούσαμε να πούμε άμα κοιτάζαμε το θέμα με το θέμα της αρχιτεκτονικής ότι από την μια έχουμε τον Πέτρο που είναι τα θεμέλια και από την άλλη έχουμε τον Παύλο, που θα έλεγα ότι είναι το ακροκέραμο και μάλιστα το κλειδί. Δηλαδή ο ένας έρχεται με την απλότητα, δηλαδή είναι ο Πέτρος. Ο Πέτρος δεν ξέρει σχεδόν τίποτα, είναι ο πιο απλός από τους Απόστολους. Υπάρχουν άλλοι που είναι πιο εξελιγμένοι σε επίπεδο γνώσης. Και από την άλλη πλευρά έχουμε τον Απόστολο Παύλο που είναι ο πιο εξελιγμένος από όλους. Δηλαδή άμα τον συγκρίνετε σε θέματα λογιότητας, θα δείτε κάτι που είναι πολύ απλό, η Βίβλος μας άμα κοιτάξετε απλά στις σελίδες, αυτά που έχει γράψει ο Παύλος είναι ένα τεράστιο κομμάτι. Δεν είναι μια μικρή λεπτομέρεια. Αυτό σημαίνει τι; Σημαίνει ότι έχουμε έναν λόγο ο οποίος εντοπίζει ένα πρόβλημα, έχει όλη την τεχνική που θα είχε ένας δικηγόρος, δηλαδή έχει και την τεχνική της ρητορικής, μπορεί να καταπολεμήσει με αποτελεσματικότητα αυτό που γίνεται και το βλέπετε βέβαια και με τον πρωτομάρτυρα όπου έχει αυτήν την εφαρμογή και ξαφνικά υπάρχει αυτή η αλλαγή φάσης. Αυτή η αλλαγή φάσης θα είναι τρομαχτικής σημασίας. Θέλω απλώς να προσπαθήσετε να δείτε τι θα ήταν η εκκλησία μας αν ο Απόστολος Παύλος δεν είχε αλλάξει. Μερικές φορές για να καταλάβουμε την συμβολή, την τεράστια συμβολή ενός ανθρώπου και στον τομέα τον ιερό είναι πιο εύκολο να σβήσουμε αυτό που έχει κάνει για να δούμε τι μας λείπει μετά παρά να κοιτάζουμε τι έχει κάνει. Εδώ στα Παύλεια δεν είμαι σίγουρος ότι όλοι μας έχουμε διαβάσει οτιδήποτε έχει γράψει ο Παύλος, εδώ. Άρα το θέμα είναι ότι αν όμως ξαφνικά σας πω ότι θα βγάλουμε όλες τις σελίδες που έχει γράψει ο Παύλος, θα πείτε όχι. Το πιο ενδιαφέρον είναι ότι θα πείτε όχι χωρίς να τις έχετε διαβάσει. Γιατί απλώς ξέρετε ότι είναι ένα μεγάλο κομμάτι. Προσπαθώ να πω το εξής, πρώτον πείστηκε, μετά εξηγεί ότι επιλέχτηκε. Αυτό είναι μια τεράστια απόπειρα, και μια τεράστια δράση, ένα άλμα νοητικό. Γιατί; Με τους Απόστολους τους κλασικούς ξέρουμε ότι έχουν επιλεγθεί από τον Χριστό. Ξέρουμε όλη τη διαδικασία, ξέρουμε ακόμα και το θέμα με τον Ιούδα, ξέρουμε και όταν θα υπάρχει η αντικατάσταση για να είναι πάλι δώδεκα την ώρα που θα δούμε και ακόμα και την Ανάληψη. Άρα στην πραγματικότητα όταν λέμε ότι ο Απόστολος Παύλος είναι ο 13^{ος}, τεχνικά είναι ο 14^{ος}, ουσιαστικά μπορεί να είναι και ο πρώτος.

Έχει ενδιαφέρον ανάλογα με το πώς βλέπουμε την συμβολή. Τώρα τι γίνεται. Θέλω να σκεφτείτε το εξής και να σκεφτείτε ότι ακόμα κι αν υπάρχει κάτι το οποίο είναι ιερό και δεν διατυπώνει ότι υπάρχει μια κρίση, τότε έχουμε ένα πρόβλημα στην διαχείριση κρίσεων. Δηλαδή, ο Απόστολος Παύλος ξέρει ακριβώς πώς λειτουργήσαν τα πράγματα εναντίον των πιστών του Χριστού. Τώρα επειδή βρίσκεται από την άλλη πλευρά ξέρει ακριβώς πώς θα συνεχιστούν. Άρα αυτό που δεν καταλαβαίνουμε είναι το εξής. Άλλο θρησκεία, άλλο πίστη, άλλο Εκκλησία. Βέβαια μετά όταν είναι ενοποιημένα τα βλέπουμε όλα μαζί. Αλλά το θέμα είναι ότι δεν γεννιέται πρώτα η Εκκλησία. Αυτό που προσπαθώ να σας εξηγήσω είναι το εξής. Αν τώρα υπάρχει η Εκκλησία μας, αυτό οφείλεται στον Απόστολο Παύλο, ενώ θα μπορούσαμε να πούμε απλά ότι αυτό οφείλεται στο Χριστό. Αυτό που οφείλεται στο Χριστό είναι η πίστη μας. Θα μπορούσε όμως η πίστη αυτή να είχε μείνει με μόνο μερικά άτομα απομονωμένα και να μην μπορούσε να εξαπλωθεί, γιατί θα είχε γίνει μια τόσο μεγάλη καταστολή ή ακόμα και μια εκδίωξη που δεν θα μπορούσαν να έχουν επιζήσει. Αυτό που έχει σημασία είναι το εξής: πώς από μία πίστη φτάνουμε σε μία Εκκλησία. Δεύτερη παρατήρηση, στην Εκκλησία -εδώ είναι πολλοί που είναι εκπρόσωποι- μπαίνουν σε ένα θεσμό και ανεβαίνουν αξιακά. Το θέμα είναι ότι με τους Απόστολους δεν έχει ενδιαμέσο ή είσαι μέσα ή είσαι έξω. Όταν μπαίνεις, μπαίνεις κατευθείαν Απόστολος, δεν είσαι πρώτο βαθμό, δεύτερο βαθμό, τρίτο βαθμό μέχρι να φτάσεις σε ένα επίπεδο που οι άλλοι σε ακούν, είναι ότι ξαφνικά έρχεται ο Δάσκαλος, δηλαδή ο Χριστός και λέει 'εσύ είσαι Απόστολος'. Αυτό άμα το σκεφτείτε είναι πάρα πολύ δύσκολο να το βρείτε σε θεσμό. Η στρατηγική του Χριστού σε αυτό το επίπεδο λειτουργεί με ελάχιστους. Τώρα το μεγάλο πρόβλημα είναι η εξάπλωση, αυτό που μπορούμε να δούμε είναι το εξής. Κοιτάζτε τη διαφορά μεταξύ του Χριστού και του Παύλου. Ο Χριστός δεν μετακινείται, σε σχέση με τον Παύλο, που ταξιδεύει. Αυτό έχει μεγάλη σημασία σαν διαφοροποίηση έννοιας. Ο Χριστός είναι καθαρά του Χρόνου, ο Παύλος είναι καθαρά του χώρου. Άρα το ένα είναι συμπληρωματικό του άλλου. Φανταστείτε τώρα τον Παύλο να κάνει ακριβώς το ίδιο με το Χριστό και να μην μετακινείται και να μένει ακριβώς στον ίδιο χώρο. Θα είχαμε ένα πρόβλημα όχι μόνο για την επιβίωση της πίστης μας, αλλά και την εξάπλωσή της. Ο Απόστολος Παύλος καταλαβαίνει ότι αν αυτός δεν ταξιδέψει, δεν θα ταξιδέψει η πίστη. Φαίνεται πολύ δύσκολο σαν έννοια. Δηλαδή αυτός καταλαβαίνει ξαφνικά ότι είναι ο εκπρόσωπος. Έχει τεράστια σημασία, γιατί τώρα εμείς στην εποχή μας επειδή έχουμε πολλούς εκπροσώπους θεωρούμε ότι αυτό είναι αναμενόμενο και φυσιολογικό. Δεν είναι έτσι. Θα ήθελα να σας το πω σαν ένα παράδειγμα. Φανταστείτε ότι είσατε σε μία περιοχή που υπάρχουν πια μόνο δύο άτομα και το ένα από αυτά τα άτομα παθαίνει κάτι και το ερώτημα είναι αν ο άλλος θα τον βοηθήσει ή όχι. Αν είναι μόνο δύο, αυτός που θα τον βοηθήσει θα είναι ο μόνος εκπρόσωπος όλης της Ανθρωπότητας. Άρα αν δεν τον βοηθήσει εκείνη τη στιγμή είναι όλη η Ανθρωπότητα που δεν τον βοηθάει. Όταν κοιτάζετε το θέμα του Χριστού και του Παύλου είναι το εξής. Ο Παύλος ενεργοποιείται μετά το Χριστό. Για να γίνω πιο κατανοητός στο θέμα της ενεργοποίησης. Ο Χριστός ο ίδιος ενεργοποιείται μετά τον Ιωάννη. Άμα κοιτάζετε τη δράση του Χριστού με τον Ιωάννη τον Πρόδρομο θα δείτε ότι η δράση του Χριστού αρχίζει μετά το θάνατο του Ιωάννη. Άρα βλέπουμε ότι υπάρχει μια

συνέχεια δηλαδή από εκεί και πέρα είμαι μόνο εγώ, άρα πρέπει να κάνω κάτι. Το ανάλογο -χωρίς να πάμε στο ίδιο επίπεδο θεολογικό- γίνεται με τον Παύλο. Όταν βλέπετε τους Απόστολους όταν χάνουν -εντός εισαγωγικών- το Χριστό, πρακτικά δεν ξέρουν ακριβώς προς τα πού να πάνε. Ενώ ο Παύλος έρχεται και αυτός ξέρει ότι είναι κάτι πολύ απλό, άμα δεν κάνει τίποτα, δεν θα υπάρχει πια τίποτα. Αυτή την υπευθυνότητα του Παύλου τη βλέπουμε στις επιστολές. Δηλαδή άμα το σκεφτείτε ορθολογικά πόσοι Απόστολοι έχουν γράψει επιστολές..Άρα το ερώτημα είναι γιατί ο Απόστολος Παύλος γράφει επιστολές. Ένα. Δεύτερον γιατί ταξιδεύει τόσο συστηματικά. Τρίτον γιατί δεν μένει στην ίδια περιοχή. Γιατί θα μπορούσε να ταξιδέψει από το σημείο -όπως λέγαμε προηγουμένως- θα μπορούσε να πάει από το σημείο Α στο σημείο Β και να σταματήσει στο σημείο Β, ενώ αυτός συνεχώς κάνει μια πορεία. Σε αυτή την πορεία υπάρχει η έννοια της διδασκαλίας, δηλαδή έχουμε πρώτα τη διδασχή του Χριστού και μετά πηγαίνουμε στη διδασκαλία που πρέπει να έχουμε κάποιον να εξηγήσει σε αυτούς που δεν τον έχουν δει, τι ήταν.

Αυτό έχει τεράστια σημασία αν το σκεφτείτε ότι γίνεται μετά την Ανάσταση. Άρα όταν βλέπουμε τις αναφορές 'μακάριοι αυτοί που πιστεύουν ενώ δεν το είδαν', πρέπει να σκεφτούμε ότι ο ρόλος του Παύλου είναι τόσο σημαντικός που στην ουσία δίνει μία στρατηγική επίλυση μιας διαχείρισης κρίσεων. Δηλαδή, ποια είναι η κρίση; Η κρίση είναι ότι δημιουργείται μία θρησκεία μέσα σε ένα κατοχικό πλαίσιο, το οποίο φοβάται οποιαδήποτε νέα θρησκεία, οποιαδήποτε. Απλώς η θρησκεία που αφορά το Χριστό ενοχλεί αυτή την εξουσία για ποιο λόγο; Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία έχει μία πολλή καλή τεχνική η οποία λέγεται συγκριτισμός. Αυτό τι επιτρέπει; Επιτρέπει να λέει όταν έχεις εσύ Θεούς, οι Θεοί σου είναι οι δικοί μου. Δηλαδή κάνει ισομορφισμούς και μας επιτρέπει να έχουμε το ίδιο αξιακό σύστημα. Πρέπει να καταλάβετε ότι είναι μια τεράστια διαφορά. Άρα η διαφορά ποια είναι; Είναι ότι κλασικά όταν έχουμε μια αντιπαράθεση ο καθένας είναι με το δικό του το Θεό άρα όταν υπάρχει ένας ισομορφισμός μπορεί να πει η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία αυτά που εσύ ονομάζεις Θεούς είναι οι ίδιοι με μένα και είναι μαζί μου, οι Θεοί σου. Εδώ τώρα με το Χριστιανισμό υπάρχει ένα πρόβλημα, είναι ότι δεν μπορεί να υπάρχει ισομορφισμός. Είναι ή οι πολλοί ή ο ένας. Άρα δεν μπορούν να πουν ότι όλοι αυτοί είναι το ίδιο με το ένα. Άρα είναι μια πολύ επικίνδυνη επανάσταση για την εξουσία. Αυτό το αντιλαμβάνεται και ο Παύλος -και το ξέρετε πολύ καλά ότι το πρόβλημα που θα υπάρξει πάνω και στο ίδιο το θέμα του Χριστού δεν είναι ότι ήταν Δάσκαλος-, ενώ αυτό ήταν ήδη ένα πρόβλημα για το Σωκράτη, δεν είναι ότι ήταν προφήτης, είναι ότι ήταν ο Μεσσίας. Αυτό ήταν το πρόβλημα. Και το πρόβλημα ποιο είναι, είναι ότι εκείνη την εποχή το να είσαι ο Μεσσίας έχει μια γεωπολιτική διάσταση. Και άμα κοιτάξετε και τη δίκη θα δείτε ότι όλα επικεντρώνονται πάνω σε ένα θέμα, είναι αν ο Χριστός είναι Μεσσίας ή όχι. Αυτό είναι το θέμα τους. Δεν είναι αν είναι προφήτης, δεν είναι αν είναι σοφός, δεν είναι αν είναι έξυπνος, αδιαφορούν. Αυτό που τους ενδιαφέρει είναι αυτό. Γιατί; Γιατί είναι μόνο ο Μεσσίας που προβλέπεται ότι θα ανατρέψει εντελώς αυτό το καθεστώς. Όταν εισέρχεται ο Απόστολος Παύλος μέσα σε αυτή τη διαδικασία έχουμε λοιπόν μία κρίσιμη μάζα που έχει εμφανιστεί, δηλαδή έχουμε αρκετούς πιστούς, οι οποίοι όμως βρίσκονται σε μία δύσκολη κατάσταση.

Άρα αυτή η δύσκολη κατάσταση είναι η εξής, ή μένετε ακριβώς στον ίδιο χώρο και αποδέχεστε μια πολιορκία από την εξουσία μέχρι να εξοντωθείτε ή ταξιδεύετε. Ή ταξιδεύετε. Αυτές οι δυο στρατηγικές είναι πολύ διαφορετικές, η μία είναι όταν δεχόμαστε μια πολιορκία σημαίνει ότι θα αντέξουμε, η άλλη είναι ότι ξέρω ότι δεν θα αντέξουμε, άρα πρέπει να μετακινηθούμε και να μάθουν και άλλοι ακριβώς αυτό που ξέρουμε. Η διάδοση της πίστης μας μέσω του Απόστολου Παύλου γίνεται απ' αυτήν την στρατηγική επιλογή, που δεν είναι διαφορετική από την πίστη, αλλά που επιτρέπει να συνεχίσουμε ένα έργο, το οποίο κινδυνεύει να εξαφανιστεί. Πολύ συχνά θεωρούμε ότι το πιο σημαντικό είναι να υπάρχει πίστη. Το πιο σημαντικό είναι να μην τη χάσουμε. Δεν είναι ακριβώς το ίδιο. Είναι πολλοί που λένε είναι σημαντικό να κάνεις κάτι. Μερικές φορές όμως αντιλαμβάνονται ότι είναι σημαντικό να το κρατήσεις. Σας δίνω ένα παράδειγμα. Το να επιτεθείτε μια περιοχή είναι πολύ εύκολο. Το να την κρατήσετε την περιοχή, είναι πολύ δύσκολο. Εδώ υπάρχει ένα θέμα. Είναι ότι, πώς μέσω του χώρου μπορούμε να αντέξουμε μέσα στο χρόνο. Δηλαδή, κανένας δεν στέκεται σε μία από τις πόλεις που βρέθηκε ο Χριστός για να μείνει μόνο εκεί. Ενώ θα ήταν ένας τρόπος. Όταν όμως βλέπεις κι αναλύεις τα δεδομένα και βλέπεις ότι υπάρχει μια δυσκολία, γιατί υπάρχει ένα ασύμμετρο πλαίσιο. Εσύ είσαι πολύ αδύναμος, ο άλλος είναι πολύ δυνατός, άρα ένας τρόπος να παραμείνεις μέσα στο χρόνο, είναι να μετακινείσαι μέσα στο χώρο και να μην ασχολείσαι με το χώρο, αλλά να ασχολείσαι με τους ανθρώπους που θα είναι η μνήμη του Χρόνου. Αν κοιτάξετε τώρα πως λειτουργεί ο Απόστολος Παύλος, θα καταλάβετε το εξής. Ο Απόστολος Παύλος θα μπορούσε να είχε μείνει σε μια εκκλησία, το ανάλογο αν θέλετε, ισομορφικά, και να δίδασκε αυτό που έκανε χωρίς να μετακινηθεί. Το πιο πιθανό αποτέλεσμα είναι ότι σε κάποια φάση θα τον είχαν εντοπίσει και θα τον είχαν εξοντώσει. Άρα, στη συνέχεια δεν θα υπήρχε αυτό το έργο. Έχει ενδιαφέρον, λοιπόν, σαν στρατηγική διαχείριση κρίσεων είναι ότι η επιλογή του Παύλου είναι, επειδή ξέρω ότι είμαι αδύναμος, πρέπει να μετακινούμε. Με ποια έννοια. Μετακινούμε για να διαδώσω. Όταν διαδίδω υπάρχουν και άλλοι πιστοί, που και αυτοί βοηθούν τη διάδοση του έργου. Είναι αυτό που ονομάζουμε εμείς στα μαθηματικά «το θεώρημα της μύγας». Όταν είσαι μία μύγα, αυτό που έχει σημασία είναι να πετάς. Πρέπει να προσγειώνεσαι λίγο, γιατί όταν προσγειώνεσαι γίνεσαι στόχος. Εδώ η διαφοροποίηση ποια είναι; Είναι ότι ο Απόστολος Παύλος ταξιδεύει συνεχώς, έρχεται σε επαφή με νέους πιστούς, οι οποίοι γίνονται πιστοί, γιατί ακούν τα λόγια του, που είναι η μεταφορά του Λόγου και αυτό γίνεται επειδή δεν είναι του ίδιου χώρου. Έχει σημασία, που ο ίδιος ο Χριστός λέει ότι κανένας δεν μπορεί να είναι προφήτης στην ίδια του την πατρίδα. Αυτό δεν το λέει κάποιος άλλος. Το λέει ο Χριστός. Άρα, άμα το σκεφτείτε ορθολογικά, ο Απόστολος Παύλος ακολουθεί το δίδαγμα του Χριστού. Γιατί είναι σαν να του λέει ο Χριστός: πήγαινε αλλού και αλλού θα είσαι προφήτης, ενώ άμα μείνεις στον ίδιο χώρο, τον δικό σου χώρο, κανένας δεν θα σε πιστεύει. Άρα άμα το σκεφτείτε ορθολογικά, η μετακίνηση κι αυτή η πορεία, είναι μια μορφή σταυροφορίας του Απόστολου Παύλου, ο οποίος θα μετακινηθεί και θα πει ότι αυτό που δεν μπορώ να πω μόνο σε ένα σημείο, πρέπει να το πω σε πολλά σημεία. Αν το πω σε πολλά σημεία, ακόμα κι αν αυτά τα σημεία δεν αντέχουν τόσο πολύ, αντέχουν πολύ περισσότερο από το να έχουμε ένα στάσιμο

σημείο που δεν μετακινείται. Αυτή η διαφοροποίηση είναι εντυπωσιακή, γιατί; Γιατί είναι αυτή η μεταφορά του Χρόνου και του χώρου. Έχουμε λοιπόν το Χριστό που είναι ξεκάθαρα του Χρόνου και αδιαφορεί για το χώρο. Να το πω πιο απλά, θα μπορούσαμε θεωρητικά να θεωρήσουμε ότι ο Χριστός όπου και να γεννηθεί, θα ήταν Χριστός. Θεωρητικά. Ο Απόστολος Παύλος για να είναι Απόστολος Παύλος πρέπει να έχει συναντήσει τον Χριστό. Άρα αν είχε γεννηθεί οπουδήποτε, εκτός από αυτήν την επαφή, θα είχαμε ένα πρόβλημα. Άρα προσέξτε, αυτή η επαφή δεν γίνεται σε πραγματικό πλαίσιο. Άρα δεν θα είχαμε ακριβώς ανάγκη από ένα σημείο επαφής χωρικό. Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι δεν υπάρχει καν σημείο επαφής χρονικό με την κλασική έννοια. Εφόσον η επαφή γίνεται μετά το θάνατο και μετά την Ανάσταση. Το άλλο που είναι σημαντικό είναι ότι η αλλαγή φάσης, όπως το ξέρετε με το θέμα της τύφλωσης, είναι ένας τρόπος για να φανεί ότι ήταν απότομη. Ούτως ή άλλως. Κι αυτό που είναι πραγματικά εντυπωσιακό για μας, είναι το εξής. Ποιος από μας θα σκεφτόταν ότι αυτό που πρέπει να γίνει για να διατηρήσει κάποιος την πίστη του είναι να μετακινείται;

Η μετακίνηση. Είναι μερικοί που κάνουν ταξίδια, γιατί τους αρέσουν τα ταξίδια, γιατί είναι τουριστικό. Στην πραγματικότητα, στον μέσο άνθρωπο, όταν λέει μ' αρέσουν τα ταξίδια, εννοεί ότι μπορεί να επιστρέψει και μετά να πει σε κάποιον πώς ήταν το ταξίδι του. Άμα στον μέσο άνθρωπο του απαγορεύσετε να μιλήσει για το ταξίδι του, δεν είναι καλό. Γιατί ολοκληρώνεται το ταξίδι του, μόνο όταν το λέει στους δικούς του. Το λέω τώρα για όσους από εσάς σας αρέσουν τα ταξίδια. Να ξέρετε ότι τα ταξίδια που σας αρέσουν, είναι αυτά που έχουν επιστροφή. Μια φορά με είχα ρωτήσει όταν τρως ένα γλυκό ποια είναι η αγαπημένη σου στιγμή; Και τους είπα όταν πίνω νερό. Μερικοί από εσάς γελάν. Αυτοί που δεν είναι γλυκατζήδες δεν το καταλαβαίνουν. Άμα, προσέξτε, μια σωστή νοικοκυρά όταν θα σας φέρει γλυκό, θα σας φέρει και ένα ποτήρι νερό. Αν δεν είστε αρκετά έξυπνοι, θα το πιείτε πριν. Συμβαίνει κι αυτό, δεν πειράζει. Άρα θα προσέχετε τις επόμενες φορές. Πρώτα το γλυκό, μετά το νερό. Δεν είναι κώδικας. Θα δείτε ότι τελικά η μεγαλύτερη απόλαυση του γλυκού γίνεται μετά. Εδώ το θέμα είναι ότι με τα ταξίδια η μεγαλύτερη απόλαυση γίνεται στην επιστροφή. Όταν διηγείστε το ταξίδι σας. Δηλαδή, όταν είστε κουτσομπόληδες. Γιατί άμα δεν έχετε σε κανέναν να το πείτε, ότι πήγατε, είναι σαν να μην πήγατε. Προσέξτε τώρα πώς πάει ο Παύλος. Ο Παύλος δεν διηγείται το ταξίδι μετά την επιστροφή. Ο Παύλος κάνει ταξίδι που δεν έχει επιστροφή. Τεράστια διαφορά. Ο Παύλος δεν κάνει τουρισμό, για να ξαναρθεί στο μέρος και να πει πως ήταν οι άνθρωποι. Ο Παύλος κάνει αποστολή. Είναι η διαφορά, λοιπόν, μεταξύ του ταξιδιού και της αποστολής. Η αποστολή δεν έχει επιστροφή, γιατί προκαλεί αλλαγή φάσης. Το ταξίδι έχει επιστροφή, επειδή διηγείται αυτό που έγινε. Άρα, επί της ουσίας, το θεμελιακό στοιχείο του ταξιδιού είναι η εξιστόρηση. Στην αποστολή δεν υπάρχει εξιστόρηση, υπάρχει ιστορία. Ο Παύλος την ώρα που κάνει το ταξίδι και είναι στην ουσία αποστολή, γράφει ιστορία. Δεν περιγράφει γεγονότα. Αυτή η τεράστια διαφορά, βασίζεται στο γεγονός ότι εκείνη τη στιγμή, την ώρα της αποστολής, την ώρα της γραφής της ιστορίας, ξέρει ότι αν σταματήσει, θα σταματήσει όλο. Δεν θα υπάρχει συνέχεια. Ο Παύλος είναι συνεχιστής. Κι αυτό που

έχει ενδιαφέρον είναι ότι δεν είναι συνεχιστής με την έννοια της αντιγραφής. Είναι συνεχιστής με την έννοια της γραφής. Συνεχίζει το λόγο μέσω των επιστολών. Συνεχίζει το ακίνητο ταξίδι μέσω της αποστολής. Αν δεν δούμε πώς λειτούργησε αυτό το ντουέτο, τότε δεν καταλαβαίνουμε καν τι πιστεύουμε. Είναι τεράστια η συμβολή του Παύλου και ο λόγος είναι απλός. Επειδή ο Παύλος ήταν λόγιος, ήταν και επικίνδυνος. Με τους λόγιους πρέπει πάντα να προσέχεις, δεν ξέρετε ακριβώς που το πάνε. Το θέμα είναι αν αυτοί ξέρουν που το παν, κανένας δεν μπορεί να τους σταματήσει. Γιατί αν πιστεύουν, πηγαίνουν προς μια κατεύθυνση και είναι ακάθεκτοι. Το να είσαι ακάθεκτος για τον Απόστολο Παύλο είναι το χαρακτηριστικό του. Γιατί ξέρει ότι δεν μπορεί να πάει σε κανένα σημείο πίσω. Πολλοί από μας, όταν προχωράμε κάνουμε διορθωτικές κινήσεις στη ζωή μας. Κάνουμε αυτό, μετά το διορθώνουμε, δεν συμφωνούμε, δεν κάνουμε. Φανταστείτε τώρα ότι έχετε δικαίωμα να κάνετε μόνο κινήσεις, οι οποίες είναι πράξεις. Γι' αυτό λέμε οι Πράξεις των Αποστόλων. Δεν λέμε οι κινήσεις των Αποστόλων, γιατί οι κινήσεις διορθώνονται, οι πράξεις αποτελούν αλλαγή φάσης. Κάθε βήμα του Αποστόλου Παύλου, στο θέμα της πίστης μας, είναι μια πράξη που δημιουργεί μια αλλαγή φάσης. Κι αν θέλετε να το δείτε σαν καταγραφή, είναι ότι όλες οι επιστολές του Αποστόλου Παύλου που βρίσκονται μέσα στην Καινή Διαθήκη, όταν τις διαβάσετε, κάθε σελίδα που διαβάζετε δεν μπορείτε να πάτε πίσω. Το ξαναλέω. Άμα διαβάσετε τα Ευαγγέλια, μπορείτε να πάτε πίσω. Γιατί περιγράφουν, τα Ευαγγέλια. Καταλάβατε; Τα Ευαγγέλια λένε αυτό που έκανε. Ενώ ο Απόστολος Παύλος γράφει αυτό που γίνεται, τώρα. Άρα την ώρα που το διαβάζετε, γίνεται. Είναι σαν να διαβάζετε ένα βιβλίο. Διαβάζω το βιβλίο και λέω 'διαβάζω το βιβλίο'. Γράφει 'διαβάζω το βιβλίο', άρα διαβάζω το βιβλίο. Τώρα εγώ θέλω να επιστρέψω. Δεν θα γράφει ξανά, 'διαβάζω το βιβλίο', θα λέει 'διαβάζω το βιβλίο'. Άμα κοιτάζετε τη διαφορά και θέλετε να καταλάβετε ποιά είναι η διαφορά της συμβολής του Παύλου σε σχέση με τα Ευαγγέλια, είναι ότι τα Ευαγγέλια ξαναδιαβάζονται, ενώ με τον Παύλο αυτό που γράφει δεν ξαναδιαβάζεται, γιατί μετά δεν είσαι πια ο ίδιος. Υπάρχει μόνο μια πορεία προς μία κατεύθυνση, δηλαδή είναι η συνέχεια. Την εποχή των Αποστόλων, οι Απόστολοι οι ίδιοι αναρωτιούνται αν μπορούν να επιστρέψουν. Είναι πολλά πράγματα που θέλω να σκεφτείτε με τον ίδιο τρόπο, σε σχέση με την πίστη μας και να δείτε το εξής. Μερικές φορές λέμε στη ζωή μας, αν ήταν να τα ξανακάνω, θα τα ξανάκανα; Αυτά που έζησα. Θα άλλαζα κάτι; Λοιπόν, φανταστείτε τώρα, ότι είσατε σε μια κατάσταση, όπου λόγω της ύπαρξης του Χριστού και του μηνύματος που πρέπει να διαδώσετε, δεν υπάρχει άλλη επιλογή από μόνο να κάνετε κάτι, ένα και να είναι μοναδικό και ασταμάτητο. Γιατί; Γιατί η εκπομπή του μηνύματος έγινε. Πρέπει τώρα να διαδοθεί. Δεν διαδίδουμε πίσω. Διαδίδουμε μόνο προς μία κατεύθυνση. Το έργο του Αποστόλου Παύλου είναι ότι δίνει μια συνέχεια μέσω της αποστολής, που είναι η διάδοση. Σκεφτείτε το καλύτερα. Μπορείτε να ξανακάνετε διάδοση; Μπορούμε να κάνουμε διάδοση μόνο μία φορά. Μπορούμε να λέμε πολλά πράγματα και να τα ξαναλέμε, αλλά η διάδοση είναι ή έγινε ή δεν έγινε. Δεν ξανακάνουμε διάδοση στο ίδιο στοιχείο. Άρα, αυτή η μη αναστρέψιμη πορεία του Αποστόλου Παύλου είναι αυτό που μας επιτρέπει να είμαστε τώρα Χριστιανοί. Ευχαριστώ πολύ. Να είστε καλά.